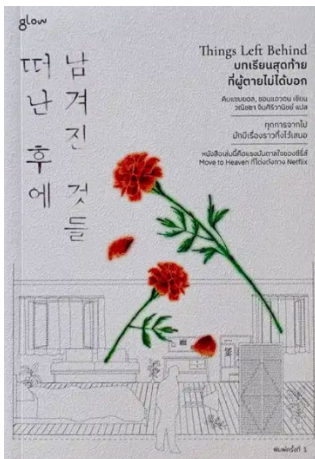

ความหมายของชีวิต ความตาย และมิติทางสังคม ใน หนังสือความเรียงเรื่อง Things Left Behind บทเรียนสุดท้ายที่ผู้ตายไม่ได้บอก

นจิตศิตา สุทธินวพันธุ์*

Nachitsiita Sutthinawaphan

คิมแชบยอล และ ซอนแอวอน.

(2565). **Things Left Behind**

บทเรียนสุดท้ายที่ผู้ตายไม่ได้บอก.

(วณิชชา จินศิริวานิชย์, ผู้แปล).

กรุงเทพมหานคร: glow

สำนักพิมพ์. 193 หน้า.

(ที่มา <https://www.lemon8-app.com/>)

บทนำ

หนังสือความเรียงเรื่อง **Things Left Behind** บทเรียนสุดท้ายที่ผู้ตายไม่ได้บอก เป็นงานเขียนของ คิมแชบยอล (김새별) และซอนแอวอน (전애원) นักเขียนชาวเกาหลี

* นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาเกาหลี ภาควิชาภาษา
ตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ติดต่อกับ email: Nachitsita.s@ku.th

เป็นหนังสือสร้างแรงบันดาลใจให้กับซีรีส์ชื่อดังอย่าง Move to Heaven ทาง Netflix (กิมแซบ ยอล และ ซอนแอาออน, 2565, น. ปก) เนื้อเรื่องเล่าถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เล่า ชายวัยกลางคนซึ่งประกอบอาชีพพนักงานเก็บกวาดข้าวของของผู้ลี้ภัยที่ลี้ภัยทั้งไว้ในสถานที่เกิดเหตุซึ่งเป็นอาชีพที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ต้องทนต่อการถูกดูแคลนเหยียดหยาม และถูกปฏิบัติอย่างไม่ได้รับเกียรติในหลากหลายรูปแบบ อาชีพของเขาต้องเดินทางไปทำความสะอาดยังสถานที่ที่มีผู้เสียชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ลี้ภัยหายใจอย่างโดดเดี่ยวลำพัง ผู้ปลิดชีวิตตนเอง หรือแม้กระทั่งสถานที่เกิดเหตุคดีฆาตกรรมในวรรณกรรมผู้เล่าเริ่มถ่ายทอดเรื่องราวเส้นทางอาชีพนี้จากการสูญเสียเพื่อนรักคนสำคัญในชีวิตตั้งแต่สมัยวัยรุ่น จนกระทั่งได้เข้ามาทำงานในสถานที่จัดพิธีศพอย่างไม่คาดคิด และกลายมาเป็นผู้อำนวยการมาปณสถานอายุน้อยที่สุดในเกาหลี สุดท้ายได้เปลี่ยนเส้นทางเดินอีกครั้งกลายมาเป็นเจ้าของบริษัทเก็บกวาดข้าวของของผู้ลี้ภัย ทำให้ชีวิตของเขาเกี่ยวข้องกับความตายจนเคยชิน แต่ในความตายเหล่านั้นได้สะท้อนแง่มุมอันหลากหลายของชีวิตผ่านเหตุการณ์และสถานที่ที่เขาได้เข้าไปทำความสะอาด ผู้เล่าพยายามแสดงให้เห็นคุณค่าของชีวิตและปัญหาสังคมที่ตกตะกอนผ่านผู้คนและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตที่เกิดขึ้นทั้งก่อนและหลังการจากไปของผู้ลี้ภัยซึ่งเขาได้พบเจอมาตลอดเวลากว่าสิบห้าปี

ในแต่ละบทผู้เล่าพยายามสะท้อนแ่งคิดหลากหลายด้านของชีวิตผ่านเรื่องราวชีวิตของผู้ลี้ภัย ตลอดจนตัวละครสำคัญอย่างครอบครัวผู้ลี้ภัยและคนรอบข้าง เพื่อให้ผู้ที่ยังมีลมหายใจได้เรียนรู้และเข้าใจชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ ที่บทเรียนแห่งความตายได้ทั้งท้ายไว้ แม้จะเป็นเรื่องราวของความตาย ผู้เล่าไม่ได้ทำให้ผู้อ่านรู้สึกหวาดกลัว แต่กลับเล่าอย่างนุ่มนวล ชวนให้ผู้อ่านตระหนักรู้ และมีความโดดเด่นด้านแนวคิดที่สะท้อนให้เห็นภาพ

การดูถูกอาชีพ : พนักงานเก็บกวาดข้าวของของผู้ลี้ภัยที่ลี้ภัยทั้งไว้ในสถานที่เกิดเหตุ

หนึ่งประเด็นหลักที่ผู้เล่าพยายามสอดแทรกตลอดในเรื่อง **Things Left Behind** บทเรียนสุดท้ายที่ผู้ตายไม่ได้บอก คือเรื่อง “การดูถูกอาชีพ” แสดงให้เห็นผ่านสายตาของคนในสังคมที่มองมายังผู้ที่ทำอาชีพแตกต่างจากผู้อื่นและไม่อยู่ในกฎเกณฑ์พื้นฐานทางสังคมที่เกาหลียอมรับ โดยเฉพาะอาชีพที่เกี่ยวข้องกับความตาย ดังเช่นเนื้อหาเกี่ยวกับมุมมองของสังคมที่มีต่ออาชีพพนักงานเก็บกวาดข้าวของของผู้ล่วงลับว่า เป็นเพียงอาชีพไร้เกียรติ ไม่มีคุณค่า สกปรก ทำงานกับความตายแสนอัปมงคล ตามที่ผู้เล่ากล่าวถึงอาชีพของเขาซึ่งทำงานกับความตายมานานหลายปี ทำให้เขามองว่าความตายเป็นเพียงชิ้นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ แต่ผู้คนกลับมีอคติต่อความตายและอาชีพของเขาว่าเป็นเรื่องสกปรกและจะนำความอัปโชคมาให้

“เดินย่ำเข้า ๆ ออก ๆ บ้านนั้นแล้ว ก็เช็ดหน้าบ้านฉันให้สะอาดก่อนไป
ด้วยนะ คงต้องย้ายบ้านแล้วมั้ง เฮ้อ ช่วยจริง ๆ”

(คิมแซบยอล และ ซอนแอาออน, 2565, น. 32)

คำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ผู้เล่าถูกปฏิบัติเมื่อต้องไปยังสถานที่เกิดเหตุต่าง ๆ ถึงแม้ว่าเขาจะไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น แต่เพราะอคติของคนรอบข้างที่มีต่อความตายและอาชีพของเขาสร้างความลำบากต่อการทำงานและสร้างบาดแผลในหัวใจของผู้เขียน หรือการถูกปฏิบัติอย่างอื่น การแสดงออกถึงความรังเกียจอย่างไร้เหตุผลที่ผู้เขียนต้องเผชิญเมื่อต้องไปยังสถานที่เกิดเหตุ

“(…) พวกเราถูกเรียกว่าไอ้なんไอ้なんนี่จนถึงเป็นเรื่องปกติ และยังคงถูกตำหนิมาทุกรูปแบบ จนถึงขั้นถูกสาธกเกลียดชังน้ำ ไล่ผีก็มี ทั้ง ๆ ที่ถ้าหากปล่อยทิ้งไว้แบบนี้ คนที่ต้องลำบากกับแมลงและกลิ่นเหม็นก็คือพวกเขาเอง แต่พวกเราช่วยป้องกันไม่ให้สิ่งนั้นเกิดขึ้น หลายครั้งที่ผมรู้สึกขมขื่นว่าทำไมพวกเราจึงได้รับการปฏิบัติเช่นนี้ แทนที่จะได้กำลังใจ”

(คิมแซบยอล และ ซอนแอาออน, 2565, น. 32-33)

คำกล่าวของผู้เล่าสื่อให้เห็นถึงการถูกปฏิบัติอย่างถูกเหยียดหยามจากคนในสังคมเกิดขึ้นเป็นประจำราวกับเป็นเรื่องปกติทั่วไป ทว่าผู้เล่ากลับมองว่า แม้จะไม่ได้รับสิ่งของตอบแทนหรือรางวัล แต่เขาไม่ควรได้รับการปฏิบัติเช่นนี้ ในทางกลับกันงานของเขาเป็นงานสุจริต และผู้ได้รับประโยชน์คือคนในสังคมโดยเฉพาะผู้คนบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ที่มีผู้ลี้ภัย จึงไม่ควรได้รับการปฏิบัติอย่างดูแคลน แต่ควรเป็นการมอบกำลังใจให้งานที่ไม่มีผู้ใดอยากทำและไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม อีกทั้งมีประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับการไปเก็บกวาดสถานที่เกิดเหตุและพบกับสุนัขใกล้ตายของผู้ลี้ภัยที่เจ้าของบ้านมองว่าเป็นขยะไร้ค่า ควรกำจัดทิ้งเสีย

“ใส่ลงในถุงขยะแล้วเอาไปทิ้งสิ ยังไงมันก็ใกล้ตายอยู่แล้ว ใส่ในถุงแล้วมัดถุงไว้ เดี๋ยวมันก็ตายเองนั่นแหละ (...) นี่ คนที่ไปทำความสะอาดตามบ้านคนตายยังทำแบบนั้นไม่เป็นอีกเหรอ”

(กิมแซบยอล และ ซอนแอาวอน, 2565, น. 180)

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า มุมมองที่ผู้คนมองการทำงานเขาที่ต้องเกี่ยวข้องกับความตายไม่ต่างจากฆาตกร เมื่อคุ้นเคยกับความตายแล้วย่อมคุ้นเคยกับการฆ่าให้ตาย ถือเป็นการถูกเหยียดหยามทั้งอาชีพของผู้เล่าและตัวตนของเขาด้วยเช่นกัน การถูกเหยียดหยามโดยคนในสังคมจากอคติอันมีต่อบอด ไรซึ่งที่มาและความเป็นไป นำมาสู่ผลกระทบต่อการทำงานพนักงานเก็บกวาดข้าวของของผู้ลี้ภัยของผู้เล่าอย่างชัดเจนดังเช่นในประโยคที่ว่า

“พวกเราถูกกระทรวงสิ่งแวดล้อมตรวจสอบจากการร้องเรียนของชาวบ้านอยู่หลายครั้ง (...) การที่เราต้องย้ายสำนักงานทุกสามเดือนหรือทุกหกเดือนเพราะชาวบ้านไม่ยอมอยู่ร่วมด้วยก็เป็นเรื่องที่ยากลำบาก”

(กิมแซบยอล และ ซอนแอาวอน, 2565, น. 189)

ผู้เล่าแสดงให้เห็นถึงความยากลำบาก ความอึดอัดใจ และความคับข้องใจจากอคติที่เกิดขึ้นต่ออาชีพของเขาอย่างไร้สาเหตุ เนื่องจากเขาปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง

เช่นอาชีพอื่นทั่วไป แต่กลับต้องเดือดร้อนทั้งกายใจ ต้องถูกปฏิบัติและถูกตรวจสอบราวกับผู้กระทำผิดทั้งที่งานของเขาเป็นเพียงอาชีพหนึ่งเท่านั้น

อีกทั้งผู้เล่ายังกล่าวถึงความยากลำบากที่กลุ่มพนักงานทำความสะอาดในบริษัทของเขาต้องเผชิญ แม้จะเป็นงานสุจริต และต้องใช้ทั้งใจรักและความตั้งใจอย่างแรงกล้าในการปฏิบัติงาน แต่กลับถูกสังคมดูแคลน ตีตรา ตั้งแง่รังเกียจ และได้รับการปฏิบัติราวกับผู้กระทำความผิดร้ายแรง จนสร้างความลำบากและรอยบาดแผลในใจให้กับบรรดาพนักงานผู้ประกอบอาชีพพนักงานเก็บกวาดข้าวของของผู้ล้งลับ

(...) พวกเขาโดนตำหนิ ทุ กที่ไม่ได้ทำอะไรผิด ถูกตราหน้าว่าเป็นตัวชวยแล้วโดนสาตเกลื่อใส่ ไม่เคยได้นั่งกินอาหารกลางวันที่ร้านอาหารได้อย่างสบายใจสักครั้ง แต่แทนที่พวกเขาจะบ่นว่าเหนื่อย กลับสอนประธานบริษัทอย่างผมว่าที่พวกเราเหนื่อยก็เพราะยังมีคนต้องการพวกเรา พนักงานของผมช่างยอดเยี่ยมจริง ๆ

(คิมแซบยอล และ ซอนแาวอน, 2565, น. 83)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้เล่าพยายามนำเสนอให้เห็นถึงผลกระทบจากการถูกอาชีพพนักงานเก็บกวาดข้าวของของผู้ล้งลับที่สังคมพยายามมอบให้เขาและพนักงานในบริษัท ทำให้ได้รับการปฏิบัติเป็นอย่างอื่น แต่กลุ่มคนเช่นพวกเขายังคงอดทนฟันฝ่า เพราะเป็นอาชีพที่จำเป็นเนื่องจากความตายเป็นสิ่งไม่ไกลตัว

ดังนั้นในหนังสือผู้เล่าจึงแสดงเจตจำนงที่อยากจะให้อาชีพพนักงานเก็บกวาดข้าวของของผู้ล้งลับได้รับการยอมรับในสังคมเกาหลี มิใช่ในฐานะอาชีพพหุหรา ดีเด่นหรือวิเศษกว่าอาชีพใด ๆ หากแต่เพียงต้องการทำความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำงานของผู้ที่ประกอบอาชีพนี้และต้องการได้รับการยอมรับเช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ ที่ทำงานอยู่ในสังคม

“ถ้ามีใครสักคนอธิษฐานให้ผู้ที่จากไปก่อนตนเองได้ไปสู่สุคติและระลึกได้ว่า ‘มีคนทำงานแบบนี้อยู่ด้วยสินะ? มันก็คงต้องมีอยู่แล้วแหละ ก็มันเป็นงานที่ต้องมีใครสักคนทำนี่นะ’ มันจะรู้สึกดีขนาดไหนกันนะ”

หรือในหนังสือผู้เล่าพยายามแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของอาชีพพนักงานเก็บกวาดข้าวของของผู้ลี้ภัยว่ามีคุณค่าต่อสังคม โดยเฉพาะในยามที่ครอบครัวของผู้ลี้ภัยไม่สามารถมองความตายอย่างไร้ซึ่งความเจ็บปวด

ถ้าคุณไม่มองอาชีพนี้เป็นอาชีพที่แปลกเหมือนกันก็คงจะดี หากสามารถสร้างความเข้าใจในวงกว้างว่าอาชีพนี้เป็นอาชีพที่จำเป็นได้ก็คงจะดี และความจริงก็เป็นเช่นนั้น ถ้าหากเป็นคนอื่นก็คงจะทำให้ได้ง่ายกว่า เนื่องจากการจัดการกับสถานที่เกิดเหตุที่คนในครอบครัวเสียชีวิตอย่างโดดเดี่ยว ฆ่าตัวตาย หรือถูกฆ่าเป็นสิ่งที่ยากลำบาก เพราะจะทำให้นึกถึงเรื่องที่คุณลี้ภัยต้องประสบ ดังนั้นพวกเราจึงช่วยลบรอยเลือด ลบความทรงจำที่เจ็บปวด และลบความเจ็บปวดของครอบครัวผู้เสียชีวิตให้แทน พวกเราคือกลุ่มคนที่คอยช่วยเหลือผู้ลี้ภัยที่เคยอาศัยอยู่ที่แห่งนี้ในการย้ายบ้านไปสู่สวรรค์

(คิมแชบยอล และ ซอนแอาวอน, 2565, น. 89)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า อาชีพของผู้ลี้ภัยนั้นสำคัญอย่างไร หากในยามที่ความสูญเสียอันยากลำบากยังมาไม่ถึง ผู้คนอาจมองอาชีพของเขาด้วยสายตาด้วยคำดูแคลน แต่สำหรับผู้ที่เกิดความสูญเสียแสนเศร้าหรือต้องผ่านช่วงเวลาแห่งการสูญเสียที่ยากลำบาก พนักงานเก็บกวาดข้าวของของผู้ลี้ภัยจะเป็นผู้จัดการกับความสูญเสียด้วยความตั้งใจและด้วยใจรัก

ปัญหาการเสียชีวิตอย่างโดดเดี่ยวในสังคม

ในเรื่อง **Things Left Behind** บทเรียนสุดท้ายที่ผู้ตายไม่ได้บอก ผู้เล่านำเสนอประเด็นปัญหาการเสียชีวิตอย่างโดดเดี่ยวในสังคมผ่านอาชีพพนักงานเก็บกวาดข้าวของของผู้ลี้ภัยของเขา โดยสื่อให้เห็นถึงการเสียชีวิตอย่างโดดเดี่ยวอันมีหลาย

รูปแบบ และในแต่ละรูปแบบสะท้อนให้เห็นชีวิตก่อนจากไปของผู้ล่วงลับผ่านสถานที่เกิด เหตุ ทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตหลังการจากไปของผู้ล่วงลับผ่านครอบครัวหรือคนใกล้ชิด ในหลากหลายแง่มุม ซึ่งเต็มไปด้วยความเจ็บปวด ความโศกเศร้า รวมทั้งความเมินเฉย ละเลย ความโลภ และภระ

การเสียชีวิตอย่างโดดเดี่ยวจากปัญหาอาชญากรรม

หนังสือนำเสนอปัญหาการฆาตกรรมที่มีเรื่องราวแสนโหดร้ายผ่านชุดความสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ ทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์นั้นน่ากลัวกว่าวิญญาณในโลกหลังความตาย ผู้เล่าหีบยกเรื่องราวการฆาตกรรมที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างแม่-ลูก ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางสายเลือดและปรากฏในสถาบันทางสังคมที่เล็กที่สุดอย่างครอบครัว แต่ในหนังสือผู้เล่านำเสนอเรื่องราวของหญิงที่หย่ากับสามี และหมกมุ่นเรื่องการเรียนของลูก เธอตั้งเงื่อนไขในความรักให้กับลูกชายคนเดียวของตนว่า ต้องมีผลการเรียนอันดับหนึ่ง ทั้งยังเคี่ยวเข็ญ บังคับลูกชายอย่างหนักเรื่องการเรียน หากผลการเรียนไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ แม้จะใช้ไม้กอล์ฟทำร้ายร่างกายลูกชาย จนท้ายที่สุดเมื่อผลการเรียนไม่เป็นดังเป้าหมาย ลูกชายจึงใช้มีดแทงแม่ที่กำลังนอนหลับหลายครั้ง แต่ยังคงกลัวว่าแม่จะมีชีวิตอยู่และเปิดประตูออกมาทำร้ายตนจึงใช้กาวยาปิดประตูไว้ สุดท้ายลูกชายต้องกลายเป็นอาชญากรจากผลการเรียนอันดับหนึ่งที่แม่ของเขาต้องการ

“เขาเป็นเด็กที่ไขว่คว้าและโหยหาความรักจากพ่อแม่ แต่แทนที่จะได้รับความรัก เขากลับได้รับแต่บาดแผลทั้งทางร่างกายและจิตใจ แต่ท้ายที่สุดแล้วจะมีใครกล้าพาหิโนใส่เด็กคนนี้หรือเปล่านั้น ในเมื่อความผิดมันอยู่ที่ผู้ใหญ่อย่างพวกเรากลับปฏิเสธฝ่ามือของเราที่เอื้อมมาหาพวกเรามีใช้หรือ”

(คิมแซบยอล และ ซอนแควอน, 2565, น. 41)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า เด็กชายคนนี้น่าเจ็บปวดด้วยความรักดังเช่นเด็กทั่วไปคงไม่เกิดเรื่องราวเหล่านี้ แต่ผู้ที่สร้างอาชญากรกลับเป็นคนใกล้ชิดที่สุดอย่างเช่นคนในครอบครัวโดยเฉพาะผู้เป็นแม่ ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความกดดันเกี่ยวกับผลการเรียนใน

สังคมเกาหลี ทุกคนพยายามจะเป็นที่หนึ่ง ไม่มีใครให้ความสำคัญกับลำดับอื่น จึงสร้างความเครียดให้แก่ผู้ปกครองและลูก จนทำให้เกิดปัญหาสังคมที่ซับซ้อนและยากจะแก้ไข

อีกทั้งหนังสือนำเสนอเรื่องราวอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในครอบครัวโดยอาชญากรเป็นบุคคลภายนอก ในครอบครัวหนึ่งมีพี่สาว น้องสาว และแม่อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ต่อมาพี่สาวได้คบกับชายคนหนึ่ง รูปร่างหน้าตาดี มีมารยาท เขาไปมาหาสู่กับครอบครัวนี้หลายเดือนจนกลายเป็นหนึ่งในสมาชิกในครอบครัว แต่เรื่องราวเริ่มขึ้นหลังจากชายคนนี้ย้ายเข้ามาอยู่ในบ้าน เขามีพฤติกรรมเปลี่ยนไป เล่นเกมจนไม่สนใจสิ่งใด ไม่ทำงาน ไม่หลับไม่นอน จนกระทั่งเริ่มมีปากเสียงกันกับสมาชิกในครอบครัวและพี่สาวคนโต เขาเริ่มพูดจาหยาบคาย ช่มชู้ จนทุกคนในบ้านขอร้องให้เขาออกไปจากครอบครัว หลังจากนั้นไม่กี่วันต่อมา ชายผู้นี้ก็จุดไฟเผาบ้านหลังนั้น น้องสาวไปทำงานกลับบ้านมาดึกและนอนหลับสนิท เสียชีวิตในที่เกิดเหตุ ส่วนพี่สาวคนโตอาการบาดเจ็บสาหัสโอกาสรอดชีวิตมีน้อยมาก มีเพียงแม่ที่ได้รับบาดเจ็บน้อยที่สุด

“เมื่อความรักเปลี่ยนเป็นความเกลียดชัง คนก็เปลี่ยนเป็นสัตว์ประหลาด ใครจะไปคาดคิดได้ แล้วพวกเราจึงรู้จักสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่ามนุษย์ดีแค่ไหนกัน เมื่อคิดได้อย่างนั้นจู้ ๆ ผมก็รู้สึกขนลุกขึ้นมา”

(คิมแชบยอล และ ซอนแอวอน, 2565, น. 113)

คำกล่าวของผู้เขียนแสดงให้เห็นถึงจิตใจมนุษย์นั้นแสนน่ากลัวและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ จากคนที่ดีสามารถกลายเป็นอาชญากรได้อย่างน่าตื่นตระหนก เราจึงไม่อาจรู้ได้เลยว่าใครจะกลายเป็นปีศาจเมื่อใด ดังนั้นปัญหาอาชญากรรมในเกาหลีจึงใกล้ตัวกว่าที่คิด

การเสียชีวิตอย่างโดดเดี่ยวจากปัญหาอัตวินิบาตกรรม

หนังสือนำเสนอการเสียชีวิตอย่างโดดเดี่ยวจากการทำอัตวินิบาตกรรมหรือการฆ่าตัวตายซึ่งเป็นปัญหาที่พบจำนวนมากในงานเก็บกวาดข้าวของของผู้ลี้ภัยและมักเชื่อมโยงกับปัญหาสังคมหลากหลายด้าน ดังเช่นเรื่องราวของชายหนุ่มผู้หนึ่งที่ทำ

อัตวินิบาตกรรมในห้อง ‘วันรุมเทล’ หรือห้องเช่าเดี่ยว ราคาถูก ขนาดเล็ก และถูกพบศพ ถูกปล่อยทิ้งไว้อย่างโดดเดี่ยวกว่า 4 สัปดาห์ ผู้เล่ากล่าวถึงชีวิตก่อนล่วงลับของชายหนุ่ม ว่า มีความพยายามและความใฝ่ฝันอยากเข้าทำงานในหน่วยงานการไฟฟ้าแห่งประเทศไทย ได้เพื่อให้พ่อแม่ที่อยู่เบื้องหลังสุขสบาย จึงทำงานพิเศษอย่างหักโหมเพื่อหาเงิน เรียนหนังสือไปพร้อมกับการอ่านหนังสือเรียนอย่างหนัก แต่สุดท้ายหมดแรงต่อสู้และจาก โลกนี้ไปเพียงลำพัง

“เข้าเรียนมหาวิทยาลัยไม่ได้หรือเข้าทำงานในการไฟฟ้าไม่ได้แล้วจะเป็นอะไรไป ความสุขของคุณมันขึ้นอยู่กับพรศรัทธาหรือใจกัน ผู้คนต่างบอกว่าคนหนุ่มสาวนะ ต่อให้สิ่งที่ทำอยู่มันลำบากก็จะต้องทำ เราในตอนนั้นก็ยังคงเป็นหนุ่มสาวอยู่ไม่ใช่หรือ ถ้าเราตั้งใจใช้ชีวิตอย่างเต็มที่วันที่ เป็นของเราจะวิ่งเข้ามาหาเราเองในสักวันหนึ่ง มาสู้ไปด้วยกันเถอะ ลอง กัดฟันสู้ไปจนถึงที่สุดกันดูสักตั้ง”

(คิมแซบยอล และ ซอนแฉวอน, 2565, น. 68)

ตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงความกดดันที่ต้องเข้าทำงานในบริษัทใหญ่ มีฐานะ มีการงานที่ดีตามบรรทัดฐานของสังคม แต่กว่าจะเดินทางไปถึงจุดนั้นได้จำเป็นต้องใช้แรงกายแรงใจมหาศาล รวมทั้งใช้เงินจำนวนมาก ดังนั้นผู้เล่าจึงต้องการให้กำลังใจกับหนุ่มสาวที่มีความฝัน แม้จะยังไม่สำเร็จหรือไม่เป็นไปตามความตั้งใจ แต่อย่ารีบยอมแพ้ต่อโชคชะตาอย่ารีบปิดประตูโชคชะตาของตนโดยการจากโลกนี้ไปเสียก่อน

ในหนังสือ ผู้เล่าได้นำเสนอเรื่องราวสถานที่เกิดเหตุแห่งหนึ่ง ในห้องเช่ามีเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับ “ช่างทำเล็บ” ซึ่งเป็นอาชีพที่ส่งเสริมความงามและความมั่นใจให้กับคนทั่วไปในสังคม หากแต่ผู้ล่วงลับเป็น “ช่างทำเล็บเพศชาย” จึงถูกผลักออกจากสังคม ไร้ซึ่งการยอมรับ ไม่ถูกประเมินจากความสามารถ หากแต่ถูกประเมินจากเพศสภาพที่เขาเป็นจนผู้ล่วงลับตัดสินใจทำอัตวินิบาตกรรม

“ผมเคยคิดนะ ว่าแทนที่ผมจะพยายามเปลี่ยนตัวเองให้ตรงกับบรรทัดฐานของโลก ผมจะเปลี่ยนโลกให้เป็นไปตามที่ผมต้องการบ้างไม่ได้หรือ

อย่างไร คนที่บังคับพวงมาลัยของชีวิตผมก็คือตัวผมเอง ถ้าผมเลือกที่จะ
ค่อย ๆ เดินไปในทิศทางที่ต่างจากคนอื่นหน่อยจะเป็นอะไรไปเล่า
กลับกันแล้ว ผมอาจจะได้ใช้ชีวิตโดยได้สัมผัสกับความสุขเล็ก ๆ จากการ
ไปบนเส้นทางที่ต่างจากคนอื่นก็ได้”

(คิมแชบยอล และ ซอนแอาวอน, 2565, น. 143)

คำกล่าวของผู้เล่าต้องการแสดงแนวคิดการเดินตามเส้นทางของตนเอง แม้
เส้นทางนั้นจะแตกต่างจากคนอื่นหรือไม่ใช่เส้นทางที่สังคมกำหนดไว้ แต่เราสามารถมี
ความสุขได้ในเส้นทางของตนเองแทนการเลือกเดินไปสู่ความตาย

การเสียชีวิตอย่างโดดเดี่ยวจากปัญหาการขาดความใส่ใจของคนรอบข้าง

ในหนังสือ ผู้เล่าต้องการเน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญจากการใส่ใจความรู้สึกของ
ผู้อื่นและมองเห็นคุณค่าของการมีอยู่ของคนรอบข้าง เพราะหลายกรณีในหนังสือที่ผู้เล่า
ยกตัวอย่าง ผู้คนมักหลงลืม ละเลย ทั้งข้าง ทั้งความรู้สึกและความสัมพันธ์ระหว่างคน
รอบข้าง

“ผู้ล้วงลับและครอบครัวก็คงจะเป็นเช่นเดียวกัน ต่างคนต่างใช้ชีวิตอย่าง
ขยันขันแข็งในส่วนของตนเองเพื่อชีวิตที่ดีกว่า แต่พวกเขาไม่เข้าใจความ
ทุกข์ของกันและกัน ครอบครัวไม่เข้าใจความเจ็บปวดทางใจที่เกิดขึ้นจาก
ความเหงาของผู้ล้วงลับ ส่วนผู้ล้วงลับก็ไม่เข้าใจครอบครัวที่เป็นทุกข์
เพราะพฤติกรรมของตนเอง สุดท้ายแล้วพวกเขาต่างก็ไม่เข้าใจซึ่งกันและ
กัน”

(คิมแชบยอล และ ซอนแอาวอน, 2565, น. 52)

ตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการทำความเข้าใจและเอาใจใส่ซึ่งกัน
และกันระหว่างตัวเรากับคนรอบข้าง หากหมั่นตรวจตราความรู้สึกของคนรอบข้างจะทำให้
ความสัมพันธ์ของเราและคนรอบข้างมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ทั้งยังช่วยลดช่องว่าง และลด
ปริมาณโศกนาฏกรรมอันแสนโดดเดี่ยวลงได้ อีกทั้งในหนังสือ มีการกล่าวถึงเรื่องราวการ

เสียชีวิตอย่างโดดเดี่ยวโดยที่ไม่ได้รับการรับรู้และความใส่ใจจากคนรอบข้างของผู้ล่วงลับ ผู้เล่ายกตัวอย่างเรื่องชายชราผู้เป็นพ่อที่นอนเสียชีวิตอยู่เพียงลำพังบนผ้าห่มที่ด้านใต้ปูเสื่อไฟฟ้า เพราะลูกชายทำงานอยู่ที่โซลจึงไม่ได้มาหาพ่อบ่อย ๆ แต่เมื่อติดต่อก็ไม่ได้ จึงเดินทางมาดู พบพ่อเสียชีวิตเพียงลำพังในสภาพเน่าเปื่อยจนแทบดูไม่ออกกว่าเป็นใคร ลูกชายผู้ล่วงลับยินยอมผู้เล่าเริ่มทำความสะอาดสถานที่เกิดเหตุ และเมื่อยกเสื่อไฟฟ้าขึ้นมาปรากฏธนบัตรห้าหมื่นจำนวนมากปลิวกระเจาไปทั่ว ลูกชายผู้ล่วงลับรีบเก็บเงินด้วยมือเปล่าอย่างไม่กลัวกลิ่นเหม็นและสิ่งปฏิกูล แม้มือจะสกปรกเพียงใดก็ไม่รู้สึก ผู้เล่าทำความสะอาดธนบัตรและมอบให้ลูกชายผู้ล่วงลับ ทว่าเมื่อเก็บกวาดสถานที่เสร็จสิ้น ผู้เล่ากลับไม่เห็นลูกชายผู้ล่วงลับปรากฏตัวอีก

สิ่งที่ลูกชายมองเห็นมีเพียงเงินเท่านั้น ในสายตา สมอง หรือแม้แต่ในหัวใจของเขาไม่มีคุณพ่อที่ต้องตายอย่างเจ็บปวดทรมานเปลี่ยนแปลงอยู่ในนั้นเลย เขาไม่ได้รู้สึกเสียใจเลยสักนิดที่ร่างคุณพ่อแทบกลายเป็นไฟอยู่บนเสื่อไฟฟ้าอันร้อนผ่าวเป็นเวลานาน และเขาก็คงมองไม่เห็นความรู้สึกของคุณพ่อที่คงจะมีความสุขยามที่ปูธนบัตรไว้ได้ที่นอนนั้น

(คิมแซบยอล และ ซอนแอาวอน, 2565, น. 71)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ไม่ว่าชีวิตก่อนหรือหลังความตายจะเปลี่ยนเหวี่ยงสักเพียงใด มีคนในครอบครัวของผู้ล่วงลับจำนวนมากที่ไม่รู้สึก ไม่สนใจ หรือไม่ให้ความสำคัญ และที่เลวร้ายยิ่งกว่าคือคนรอบข้างใส่ใจเงินหรือสมบัติของผู้ล่วงลับมากกว่าความโดดเดี่ยวที่ผู้ล่วงลับต้องประสบ ยิ่งทำให้การจากไปเพียงลำพังนั้นน่าเศร้าและน่าเวทนามากยิ่งขึ้น

หนังสือนำเสนอประเด็นเรื่องการเสียชีวิตของสมาชิกในครอบครัวที่ถูกละเลยและหลงลืมไปอย่างชัดเจน ในปัจจุบันมีผู้คนจำนวนมากที่ต้องทำงานหาเลี้ยงชีพจนยุ่งและไม่มีเวลาใส่ใจคนในครอบครัวมากนัก จึงละเลยคนรอบข้าง ไม่รับรู้ความเป็นอยู่แม้จะอาศัยอยู่ภายใต้ชายคาบ้านหลังเดียวกัน ดังเช่นบ้านหลังหนึ่งที่ผู้เล่าไปทำความสะอาดในห้องของผู้ล่วงลับ เธอเป็นคุณย่า อาศัยอยู่ในบ้านร่วมกับลูกชาย ลูกสะใภ้ และหลานสาว ทั้งสามทำงานที่โรงเรียนกวดวิชาและให้ความสำคัญกับการเติบโตในหน้าที่การงาน คุณ

ยาจึงต้องใช้ชีวิตราวกับอยู่เพียงลำพัง จนเกิดมีนิสัยซื้อสินค้าอย่างสุรุ่ยสุร่ายเพื่อชดเชยความเปล่าเปลี่ยวในใจ ถือเป็นชีวิตที่โดดเดี่ยวตั้งแต่ก่อนล่วงลับ ดังนั้นคนในครอบครัวจึงไม่รู้ว่าคุณย่าเสียชีวิตไปแล้วกว่าสามวัน “ถึงจะพูดอย่างนั้น แต่นี่ก็เป็นเรื่องยากที่จะเข้าใจ เพราะทันทีที่เปิดประตูทางเข้า ไม่มีทางที่จะไม่รู้ ต้องมีสักครั้งที่พวกเขาสงสัยว่าเป็นกลิ่นอะไรแล้วเปิดประตูห้องคุณย่าดูบ้าง แต่ในบรรดาสมาชิกครอบครัวทั้งสามคน กลับไม่มีใครเลยสักคนที่ทำเช่นนั้น แม้จะไม่ได้เห็นคุณย่าเกินสามวันก็ไม่มีการรู้สึกอะไรเลย นี่คือวิธีที่ครอบครัวนี้ปฏิบัติต่อคุณย่ามาเป็นเวลานาน” (คิมแชบยอล และ ซอนแอาวอน, 2565, น. 139) จากตัวอย่างข้างต้นผู้เล่าแสดงให้เห็นว่า ผู้ล่วงลับถูกละเลยจากคนในครอบครัว แม้ไม่มีปัญหาเรื่องการขัดสนเงินทอง แต่กลับขัดสนเรื่องความใส่ใจเสียจนคนที่อาศัยอยู่ได้ขายคาเดียวกันไม่รู้ถึงการมีอยู่หรือการจากไปของสมาชิกในครอบครัว ปัจจุบันหน้าที่การงานทำให้ผู้คนสนใจเพียงการมองตรงไปด้านหน้าจนหลงลืมการมองผู้คนรอบข้าง จนการจากไปอย่างโดดเดี่ยวกลายเป็นปัญหาที่พบเจอได้ทั่วไปในสังคม

“ผู้คนที่ตายไปอย่างโดดเดี่ยวและตัดขาดจากโลกภายนอกก็มีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะเหตุใดเราจึงมาถึงจุดนี้ได้เรารู้ปัญหาแต่เราไม่มีคำตอบ นี่เป็นการบ้านที่พวกเราต้องช่วยกันแก้ไขโดยเริ่มจากตัวเองก่อน”

(คิมแชบยอล และ ซอนแอาวอน, 2565, น. 102)

จากตัวอย่าง ผู้เล่าใช้วิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับปัญหาการเสียชีวิตอย่างโดดเดี่ยวที่พบมากขึ้นในสังคมเนื่องจากสาเหตุการขาดความใส่ใจของคนรอบข้าง และกระตุ้นให้ผู้คนหันมาใส่ใจซึ่งกันและกันจนทำให้ปัญหานี้เบาบางหรือหมดไปจากสังคม

การทิ้งสิ่งของที่ไม่จำเป็นในชีวิตมากกว่าการเก็บสะสมจนเป็นภาระ

ใน *Things Left Behind* บทเรียนสุดท้ายที่ผู้ตายไม่ได้บอก ผู้เล่านำเสนอเรื่องการทิ้งสิ่งของที่ไม่จำเป็นในชีวิตผ่านสถานที่เกิดเหตุและกระบวนการทำงานของเขาพร้อมสอดแทรกเรื่องราวภาระจากสิ่งของต่าง ๆ ที่เก็บไว้ใช้เผื่อยามจำเป็น แต่ยามที่วณันกลับไม่เคยมาถึงจนวาระสุดท้ายที่สุดกลายเป็นขยะในชีวิต

ยังมีอีกเรื่องที่น่าประหลาดใจ ผู้ล่องลับเป็นชายที่อาศัยอยู่คนเดียว แต่กลับมีเครื่องสำอางของผู้หญิงอยู่เต็มไปหมด และยังมีของใช้จำเป็นในชีวิตประจำวันอย่างละหลายสิบชิ้น ทั้งยาสีฟัน แปรงสีฟัน แชมพู น้ำยาซักผ้า ฯลฯ แก้วก็มีอยู่อย่างเหลือเฟือ ไม่ว่าจะเป็นแก้วกาแฟ แก้วไวน์ แก้วพลาสติก ไปจนถึงแก้วเซรามิก รวมถึงถ้วยชามและอุปกรณ์ทำครัวนานาชนิด

มีข่าวของหลากหลายประเภทอัดแน่นอยู่เต็มบ้านนับพันชิ้นจนยากที่จะแจกแจงทีละอย่างได้หมด อีกทั้งยังเป็นของใหม่ที่ยังไม่ได้แกะห่อทั้งนั้น ระหว่างที่แยกประเภทข่าวของผมก็รู้สึกเสียดายขึ้นมา จึงถามลูกชายว่ามีอะไรที่พอจะเอากลับไปได้บ้างไหม แค่แกะห่อออกก็น่าจะเอาไปใช้ได้ แต่ลูกชายกลับปฏิเสธอย่างหนักแน่น

“ทิ้งให้หมดเลยครับ”

(คิมแซบยอล และ ซอนแอาอน, 2565, น. 46-47)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นว่า หนังสือนำเสนอให้เห็นถึงสิ่งของต่าง ๆ ที่ถูกเก็บสะสมเอาไว้โดยผู้ล่องลับก่อนเสียชีวิต แม้จะเป็นข่าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งใหม่และยังมีประโยชน์ในสายตาของผู้สะสม แต่เมื่อจากโลกนี้ไป ต่อให้สิ่งของเหล่านี้จะมีคุณค่ามากมายเพียงใด ในสายตาคนอื่นหรือคนในครอบครัวก็เป็นเพียงขยะหรือสิ่งของไร้ค่าที่ไม่มีใครต้องการจะนำไปใช้ อีกทั้งในหนังสือยังมีเนื้อหาที่ผู้เล่าแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดการสถานที่อยู่อาศัยให้เรียบร้อย สะอาด

“หากปล่อยปละละเลยที่อยู่อาศัยจนขยะสะสมกองเป็นภูเขา ก็เท่ากับเป็นการปล่อยปละละเลยชีวิต การนำขยะไปทิ้ง ล้างจานที่กินเสร็จแล้ว เช็ดเฟอร์นิเจอร์ที่เกาะฝุ่น หรือการถูพื้น งานพวกนี้ล้วนแล้วแต่เป็นงานที่เล็กน้อยมาก แต่งานเล็กน้อยเหล่านี้เป็นสิ่งที่คอยค้ำจุนชีวิตประจำวันของเรา หากเราสูญเสียกำลังใจในการใช้ชีวิต สิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งแรกสุดที่เราวางมือ”

(คิมแซบยอล และ ซอนแอาอน, 2565, น. 93)

ตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นความคิดเรื่องการเก็บกวาด ทำความสะอาดสถานที่อยู่อาศัย แม้เป็นการกระทำเล็ก ๆ แต่เกี่ยวข้องกับและส่งผลกระทบต่อพลังในการใช้ชีวิตอย่างมาก เราควรใส่ใจและดูแลอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ผู้เขียนยังยกตัวอย่างกรณีที่เขาไปทำความสะอาดบ้านของครอบครัวหนึ่ง แม้เป็นนักเก็บสะสมขยะและลูก ๆ ก็คุ้นชินกับสภาพนั้นมาเนิ่นนาน

“เธอเองก็ไม่ได้อยากอาศัยอยู่ในบ้านที่เต็มไปด้วยขยะ แต่ที่นี้ก็เป็นสภาพแวดล้อมที่เธออยู่มาตั้งแต่เกิดและยังเป็นที่ที่มีครอบครัวอยู่ แม้เธอจะรู้ว่ามันที่ที่ต่ำกว่า แต่เธอก็ไม่อาจบอกว่าแม่บกพร่องหรือเปลี่ยนแปลงแม่ได้ และไม่สามารถจากบ้านของตัวเองไปเพียงเพราะบ้านเธอต่างจากบ้านอื่น ถึงแม้จะเป็นบ้านขยะ แต่สำหรับเธอแล้ว มันก็ยังคงเป็นพื้นที่พักผ่อนและเอนกายร่วมกับครอบครัวของเธอ”

(กิมแซบยอล และ ซอนแอาอน, 2565, น. 121)

จากข้อความข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า การอาศัยอยู่ในบ้านที่เต็มไปด้วยขยะไม่ใช่เรื่องดี และแม้จะเป็นบ้านของตนเองจึงไม่อาจจะทิ้งหรือปฏิเสธได้ แต่ก็ไม่ควรสร้างความเคียดแค้นที่ไม่ถูกต้องในการเก็บสะสมขยะ รวมถึงผู้เล่านำเสนอมุมมองของตนที่มีต่อการเก็บสิ่งของมากมายมาไว้ในชีวิตโดยไม่จำเป็น เขาสะท้อนให้เห็นแง่มุมที่เกิดขึ้นหลังตกตะกอนจากการทำอาชีพพนักงานเก็บกวาดข้าวของของผู้ลี้ภัย

ตอนนี้ผมไม่มีสิ่งของที่รู้สึกเสียดายจนทิ้งไม่ลงอีกแล้ว การเก็บสิ่งของไว้ทั้งที่ไม่จำเป็น เพียงเพราะคิดว่าจะได้ใช้งานในสักวันหนึ่ง เพียงเพราะเป็นของใหม่ที่ใช่ไปไม่กี่ครั้ง หรือเพียงเพราะเป็นของราคาแพง มีแต่ทำให้ชีวิตยุ่งยากขึ้นเท่านั้น ผมไม่ต้องการเติมเต็มบ้านที่ผมรัก บ้านที่ผมใช้เป็นที่พักผ่อน หรือบ้านที่ผมใช้เป็นที่พักผ่อนหลับฝันด้วยสิ่งของมากมายเหล่านั้น ดังนั้นผมจึงไม่มีสิ่งของที่กระวนกระวายเพราะความอยากได้หรือเสียใจเมื่อไม่ได้มาเลยสักชิ้น

จากตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ยังมีสิ่งของที่ไม่จำเป็นเก็บไว้มากเพียงใดก็ยิ่งทำให้ชีวิตยุ่งยากมากขึ้นเท่านั้น และผู้เล่ามองว่า บ้านเป็นพื้นที่ที่ควรเปี่ยมไปด้วยความรักและความสบาย ไม่ควรมีสิ่งของที่ทิ้งไม่ได้เพราะความเสียดายจนรู้สึกยึดติดเข้ามาปะปน ทำให้ชีวิตวนวาย ยากลำบาก และสร้างความทุกข์ใจ

คุณค่าของการมีชีวิตอยู่

หนึ่งในประเด็นสำคัญที่หนังสือ **Things Left Behind บทเรียนสุดท้ายที่ผู้ตายไม่ได้บอก** ต้องการสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจน คือ คุณค่าของการมีชีวิตอยู่ในหนังสือพยายามแสดงออกถึงความเศร้าโศก ความเสียดายจากการตาย โดยเฉพาะการตายอย่างโดดเดี่ยว เพื่อชี้ให้เห็นถึงด้านตรงข้าม นั่นคือคุณค่าของการมีลมหายใจอยู่ในแต่ละวัน ผู้เขียนพยายามกระตุ้นเตือนให้ผู้อ่านค้นหาคุณค่าความหมายของชีวิต โดยสอดแทรกคุณค่าของชีวิตในมุมมองของผู้เล่าลงไปตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เขาพบเจอเมื่อต้องไปทำความสะดวกสถานที่เกิดเหตุต่าง ๆ

ในฐานะพนักงานเก็บกวาดข้าวของของผู้ล่วงลับ ผมหวังว่าประสบการณ์ของผมจะช่วยให้คุณมองเห็นคุณค่าของคนรอบข้างและค้นพบความหมายที่แท้จริงของชีวิตได้มากกว่าที่เคย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคุณจะรู้สึกขอบคุณที่ตัวเองและคนที่รักยังมีชีวิตอยู่ รวมทั้งตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างการใช้ชีวิตไปวัน ๆ กับการใช้ชีวิตไปพร้อมกับความรู้สึกขอบคุณ

ทั้งคุณและผม พวกเราทุกคนต่างมีคุณค่า และมีใครบางคนที่กำลังรู้สึกขอบคุณการมีชีวิตอยู่ของเรา เพียงแต่เราไม่รู้ตัวก็เท่านั้นเอง

(คิมแซบยอล และ ซอนแอาวอน, 2565, น. บทนำ)

จากตัวอย่าง จะเห็นว่า ผู้เขียนพยายามแสดงให้เห็นถึงคุณค่าในตนเอง เพียงแค่เรามีชีวิตอยู่ มีลมหายใจอยู่ก็เป็นสิ่งที่มีคุณค่าแล้ว ดังนั้นความรู้สึกชอบคุณในการมีชีวิตอยู่ของตนเองและครอบครัวจึงเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้หนังสือยังแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ในมุมมองของพ่อแม่ที่ต้องสูญเสียลูกชายเพียงคนเดียวของตนจากการฆ่าตัวตาย

“เด็กหนุ่มที่โง่เขลาเช่นนี้ไม่รู้เลยว่าสิ่งที่เขาทำให้พ่อแม่ได้เห็นว่าเขาได้ใช้ชีวิตในแบบที่เขาต้องการอย่างมีความสุขนั้นคือความกตัญญูที่แท้จริง เขาคือลูกชายที่น่าภาคภูมิใจมาตลอด แต่นั่นไม่ใช่เพราะว่าเขาหัวดีหรือกำลังจะได้เป็นหมอ เหตุผลเดียวที่เขามีค่าสำหรับพ่อแม่เป็นเพราะเขาคือลูกต่างหาก เขาคงไม่เคยได้รู้เลยว่าขอเพียงแค่ลูกยังมีชีวิตอยู่ก็น่าตื่นตัวใจมากแล้ว”

(กิมแซบยอล และ ซอนแอาอน, 2565, น. 25-26)

ตัวอย่างข้างต้น ผู้เล่าที่อยู่ในฐานะพ่อของลูกสาวเช่นกัน พยายามแสดงมุมมองของพ่อแม่ที่มีต่อการมีชีวิตอยู่ของลูก และสื่อให้เห็นว่า คุณค่าของการมีชีวิตอยู่ของผู้ลวงลับคิดกับความเป็นจริงที่พ่อแม่ของผู้ลวงลับรู้สึกมีความแตกต่างกัน แต่เพราะความเข้าใจผิดและความไม่รู้ทำให้ผู้ลวงลับตัดสินใจจากโลกนี้ไป ด้วยความคิดที่ว่าตนเองไม่ประสบความสำเร็จ แต่ในความเป็นจริงแล้วเพียงแคมีชีวิตอยู่ก็ถือว่าประสบความสำเร็จในสายตาพ่อแม่แล้ว

หนังสือนำเสนอคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ผ่านเรื่องเล่าของชายคนหนึ่งประสบปัญหาครอบครัว หลังจากที่เขาแต่งงานมีลูก ภรรยาไร้วุฒิภาวะของเขาได้ทิ้งเขาและลูกน้อยไว้เพียงลำพัง ผนวกกับความกดดันจากครอบครัวของเขาที่พยายามให้เขาตามแม่ของลูกกลับมา จึงทำให้ชายหนุ่มตัดสินใจปลิดชีวิตลูกสาวของเขาและฆ่าตัวตายตาม

“เขาอาจจะคิดว่าการตายจากโลกนี้ไปคงจะดีกว่าการมีชีวิตอยู่โดยปราศจากพ่อแม่กระมัง เขาถึงตัดสินใจทำสิ่งที่เลวร้ายที่สุดในโลกเช่นนี้

ได้ลง ถ้าเขาส่งสารลูกที่ต้องเหลือตัวคนเดียวโดยปราศจากพ่อแม่ ตัวเขา
เองก็ควรจะมีชีวิตอยู่ต่อ หรือถ้าไม่อย่างนั้นก็ควรจะไปชีวิตลูก"

(คิมแชบยอล และ ซอนแอาวอน, 2565, น. 117)

จากตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าชีวิตจะต้องพบกับปัญหาหรืออุปสรรคใด การต่อสู้ดิ้นรนเพื่อมีชีวิตอยู่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และไม่ควรตัดสินใจแบบหรือคุณค่าการมีชีวิตอยู่ของลูกเพียงเพราะตนเป็นพ่อ ทำให้เข้าใจไปว่าตนมีอำนาจตัดสินชีวิตของลูก อีกทั้งการตัดสินใจโลกนี้ไปเมื่อประสบปัญหาอาจไม่ใช่ทางออกที่ถูกต้อง เพราะชีวิตมนุษย์ย่อมต้องประสบกับความทุกข์และสุขปะปนกันไปในแต่ละวัน

"ความทุกข์หรือความสุขต่างก็เป็นสิ่งที่เราได้ประสบพบเจอเพราะเรายังมีชีวิตอยู่ ชีวิตนั้นไม่อาจมีแต่ความสุขได้ และในทางกลับกันก็ไม่อาจปราศจากความทุกข์ได้เช่นเดียวกัน แต่พวกเราเลือกที่จะลุ่มหลงอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสองสิ่งนี้ พวกเรามักไม่รับรู้ถึงความสุขเพราะมองความสุขที่ได้รับเป็นเรื่องธรรมดา และมองความทุกข์เหมือนเป็นสิ่งที่ไม่มีในชีวิตตั้งแต่แรก จึงคับแค้นใจและตัดพ้อว่า ทำไมเรื่องแบบนี้ถึงเกิดกับฉันแค่คนเดียว' จนสิ้นหวังและทำลายตัวเอง"

(คิมแชบยอล และ ซอนแอาวอน, 2565, น. 127)

จากตัวอย่างดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ชีวิตคนเรานั้นย่อมมีทั้งสุขและทุกข์ เมื่อมีความสุขก็จงเห็นคุณค่า รู้สึกรับคุณค่า และดื่มด่ำอย่างมีสติ เมื่อพบความทุกข์ก็ไม่ควรตัดพ้อ สิ้นหวังและทำลายตนเองจนสูญเสียคุณค่าแห่งการมีชีวิต ในหนังสือ มีการกล่าวถึงข้อความที่แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของตนเองและคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ ซึ่งผู้เขียนปรารถนาให้เราสัมผัสและระลึกถึงอยู่เสมอ

"การมีชีวิตอยู่ถือเป็นโชคดีและปาฏิหาริย์ การที่ฉันมีตัวตนอยู่คือเหตุการณ์ที่พิเศษที่สุดนับตั้งแต่ จักรวาลถือกำเนิดมา เพราะเมื่อฉันเกิดมา ฉันก็คือคนที่ได้รับเลือกแล้ว" (...)

“คำว่าอยากตาย หากลองพูดในมุขกลับกัน มันแปลว่าไม่อยากมีชีวิตอยู่แบบนี้ และหากนำคำนี้มาพูดในมุขกลับกันอีกครั้งก็จะมี ความหมายว่าอยากมีชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้นแทนที่ เราจะพูดว่าอยากตาย เรา ควรพูดว่าอยากมีชีวิตที่ดี การที่เราไม่ควรพูดถึงความตาย เป็นเพราะ ความหมายของคำว่าชีวิตคือคำสั่งที่บอกให้มีชีวิตอยู่ต่อไปอย่างไรเล่า”

(คิมแชบยอล และ ซอนแอาวอน, 2565, น. 127-128)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนต้องการแสดงให้เห็นและเน้นย้ำถึงคุณค่าและความสำคัญ ของการมีชีวิตอยู่ เน้นอนว่าทุกคนต้องการมีชีวิตที่ดีและดีขึ้น หากเราไม่อดทนใช้ชีวิต และเลือกความตายเป็นคำตอบ โอกาสที่เราจะสามารถมีชีวิตที่ดีได้นั้นย่อมเท่ากับศูนย์ นอกจากนี้หนังสือพยายามแทรกคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ลงไป โดยใช้วิธีตั้งคำถามจาก บทสนทนา เพื่อให้ได้ลองทบทวนคุณค่าของชีวิต

“การมีชีวิตอยู่คืออะไรกันแน่ะ เอ้อ ให้ตายสิ...”

(คิมแชบยอล และ ซอนแอาวอน, 2565, น. 176)

ตัวอย่างนี้เป็นบทสนทนายระหว่างผู้เล่ากับชายชราเพื่อนบ้านของผู้ล่วงลับที่ตั้ง คำถามเกี่ยวกับความหมายของชีวิตเมื่อได้เห็นความตายตรงหน้า และยังแสดงให้เห็นว่า แม้แต่ชายชราที่ผ่านโลกมาในระยะเวลามากพอสมควรกลับยังตั้งคำถามถึงการมีชีวิตอยู่ ให้ได้เห็นเช่นกัน อีกทั้งผู้เล่าต้องการให้ผู้อ่านได้สะท้อนถามตนเองถึงความหมายของ ชีวิตและการมีชีวิตอยู่

บทสรุป

หนังสือความเรียงเรื่อง **Things Left Behind** บทเรียนสุดท้ายที่ผู้ตายไม่ได้ บอก นำเสนอประเด็นปัญหาในหลากหลายด้าน ทั้งการดูถูกอาชีพพนักงานเก็บกวาดข้าว ของของผู้ล่วงลับ ปัญหาการเสียชีวิตอย่างโดดเดี่ยวในสังคมในรูปแบบต่าง ๆ การไม่อาจ

ละทิ้งสิ่งของอันเป็นภาระของชีวิต รวมทั้งความตายและคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ หนังสือไม่ได้นำเสนอความตายในด้านลบเพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกหวาดกลัว สยดสยอง หากแต่นำเสนอโดยใช้วิธีสะท้อนให้ผู้อ่านได้พิจารณาประเด็นสำคัญต่าง ๆ ผ่านเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่เกิดเหตุที่ผู้เล่าต้องประสบ และใช้น้ำเสียงตลอดจนความคิดเห็นของผู้เล่าเพื่อเน้นย้ำในประเด็นสำคัญต่าง ๆ เรื่องดำเนินไปโดยพยายามชวนให้ผู้อ่านคิดและนึกภาพตามเพื่อให้เห็นภาพสถานการณ์ที่อาจคิดว่าไกลตัว แต่แท้จริงแล้วเราเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ร่วมกันในสังคม และมีส่วนสำคัญที่จะทำให้สังคมดีขึ้นได้ นอกจากนี้ผู้เล่าพยายามทำให้ผู้อ่านเห็นภาพความสวยงามของการมีชีวิตอยู่อย่างชัดเจน ด้วยวิธีการเล่าในมุมมองผ่านการหยิบยกเรื่องราวของผู้ล่งลับ ทำให้หนังสือเรื่องนี้เหมาะกับผู้ที่เริ่มเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ที่กำลังทำความเข้าใจชีวิต เพื่อเล็งเห็นถึงความสำคัญของชีวิต แม้นิยามที่ไม่มีเรี่ยวแรงจะหายใจแต่จ้องตระหนักถึงความมั่งคั่งงามของคุณค่าการมีชีวิตที่สะท้อนผ่านเรื่องราวต่าง ๆ ของผู้ล่งลับ หนังสือเล่มนี้มีคุณค่าในด้านสังคม วัฒนธรรม ตลอดจนปรัชญาชีวิตที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับความตายและการมีชีวิตอยู่อย่างมีชั้นเชิงและวรรณศิลป์

รายการอ้างอิง

คิมแซบยอล และ ซอนแอวอน. (2565). *Things Left Behind บทเรียนสุดท้ายที่ผู้ตายไม่ได้บอก*. (วณิชชา จินศิริวานิชย์, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร: glow สำนักพิมพ์.

Received: October 14, 2025

Revised: October 28, 2025

Accepted: December 12, 2025